

Høringsuttalelse om ny forskriftsbestemmelse om miljøhensyn i offentlige anskaffelser

Naturvernforbundet viser til høringsnotat om ny forskriftsbestemmelse om miljø i regelverket om offentlige anskaffelser og sender med dette vårt høringsinnspill. Vi takker for utsatt frist.

Norske offentlige aktører kjøpte varer og tjenester for 480 milliarder i 2015 (SSB), og det er et stort fremskritt når loven om offentlige anskaffelser ble endret i fjor med krav om at offentlige organer skal ha en anskaffelsespraksis som bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger.

Naturvernforbundet støtter de endringene som nå foreslås i de tre forskriftene. Vi har noen forslag til endringer som vi mener vil styrke forskriftene.

En undersøkelse Direktoratet for forvaltning og IKT gjorde i fjor viser at kun en fjerdedel av de undersøkte anbudene hadde miljø som et tildelingskriterium, kun 0,4% få vektet miljø med 30 % eller mer og få stiller krav til beregning av livssykluskostnader. Endringer i forskrifter og lovverk er nødvendig og det er store miljøbesparelser som kan oppnås når offentlig sektor nå skal sette miljøkrav ved kjøp av varer og tjenester.

Naturvernforbundet vil påpeke følgende:

Godt vedlikehold og reparasjon er ofte den mest miljøvennlige løsningen

Produkter som vedlikeholdes godt varer lengre, og den mest miljøvennlige løsningen vil svært ofte være å reparere det eksisterende produktet. Likevel kan det være mer kostnadseffektivt å kjøpe nytt, fremfor å ordne med reparasjon, fordi det kan være tidkrevende å finne reparatør og det kan koste mer enn å kjøpe et billig, nytt produkt. Regelverket om offentlige anskaffelser må ta høyde for at innkjøp i stor grad bør være innkjøp av tjenester for å reparere og vedlikeholde, fremfor å kjøpe nytt. Dessverre er det lite informasjon og veiledning til offentlige innkjøpere om hvordan «unngå å kjøpe nytt».

Kjøp av brukte produkter

For å redusere miljøbelastningen ved innkjøp er det en svært god løsning å kjøpe brukte produkter. Men regelverket er i dag en hindring for at offentlige innkjøpere kan bruke tjenester som for eksempel www.finn.no og www.leieting.no for å få tak i produkter og tjenester som trengs. Det må gis veiledning til offentlige innkjøpere om hvordan skaffe kvittering og ordne med transport når man kjøper brukte produkter, eller låner eller leier produkter.

Kurs, støtte og god opplæring av offentlig ansatte

Det er et stort ansvar å gjøre innkjøp på vegne av det offentlige, og vi vet at ansatte er redd for klager og søksmål fra leverandører. Skal det nye regelverket virke etter hensikten, må innkjøpere få kurs, veiledning og god støtte slik at de blir trygge på å stille miljøkrav. Også ressurser til å håndtere klagesaker er nødvendig.

Avvise leverandører som er miljøsyndere

Vi støtter høringsuttalelsen til Greenpeace som foreslår at det svenske forslaget om plikt til å avvise leverandører som er miljøsyndere, også bør innlemmes i den norske forskriften, i tråd med målet om å bidra til ansvarlig næringsliv, se <http://www.anbud365.no/plikt-til-avvise-leverandorer-som-er-miljosyndere/>

Veiledning om miljøsertifiseringsordninger

Det finnes en rekke miljøsertifiseringsordninger, og de har varierende kvalitet. Offentlige innkjøpere må få god kunnskap om hva de forskjellige ordningene faktisk gir av redusert miljøpåvirkning. Informasjonen må være uavhengig, og også påpeke svakheter.

Vi støtter forslagene fra FIVH, Regnskogsfondet og Natur og ungdom.

Forslag til endring av teksten:

Stryk «*legge vekt på å*» og «*kan*» i første setning i samtlige forslag og legg til *skal fremme klimavennlige løsninger* slik at setningene lyder som følger:

«Oppdragsgiveren skal minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger ved sine anskaffelser og stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen». Miljøkravet kan også stilles som minstekrav eller kvalifiseringskriterium. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det minimum vektas 30%.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Maren Esmark
generalsekretær